

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 168/2019-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. apríla 2019 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obce Kechnec, Kechnec 19, zastúpenej advokátskou kanceláriou Vojčík & Partners, s. r. o., Rázusova 28, Košice, konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. Lea Teodora Vojčíka, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11 Co 472/2016 z 29. novembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obce Kechnec o d m i e t a ako oneskorene podanú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. februára 2019 doručená ústavná sťažnosť obce Kechnec (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“),

základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 Co 472/2016 z 29. novembra 2017 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola v pozícii žalovanej v I. rade účastníčkou súdneho konania o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území Kechnec. Rozsudkom Okresného súdu Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 7 C 95/2011 z 30. novembra 2015 bolo určené, že vlastníčkou sporných nehnuteľností je žalobkyňa – [REDAKOVANÉ] z titulu dedenia po svojich právnych predchodcoch prisťahovaných z Maďarska, ktorí tieto nehnuteľnosti získali na základe prídelu a výmeru o prídele vydanom Osídľovacím úradom pre Slovensko v roku 1949.

3. Sporné nehnuteľnosti boli spravované Slovenským pozemkovým fondom ako žalovaným v II. rade (ďalej len „SPF“) v súlade so zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 180/1995 Z. z.) ako pozemky známeho vlastníka s neznámym pobytom, teda boli považované za pozemky s nezisteným vlastníkom.

4. Vláda Slovenskej republiky vydala 9. februára 2005 uznesenie č. 119 k návrhu investičnej zmluvy medzi spoločnosťou [REDAKOVANÉ] Slovenskou republikou, zastúpenou Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky, a sťažovateľkou, v ktorom súhlasila s realizáciou stavby závodu v lokalite Kechnec ako významnou investíciou, ktorej uskutočnenie je vo verejnom záujme a ktorá sa mala dotknúť sporných nehnuteľností. Z uvedeného dôvodu SPF v roku 2005 uzavrel so sťažovateľkou zmluvu o prevode vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam.

5. Okresný súd vo svojom rozhodnutí dospel k záveru, že vlastnícke právo svedčí žalobkyňi, a nie sťažovateľke, prehládajúc skutočnosť, že boli splnené zákonné podmienky

na prevod vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam v súlade s § 19 ods. 3 a) zákona č. 180/1995 Z. z., a tiež ignorujúc, že sporné nehnuteľnosti neboli predmetom konfiškácie majetku vysídlenca [REDACTED] a že aj v prípade, keby žalobkyňa [REDACTED] skutočne bola vlastníčkou týchto nehnuteľností, za daného stavu by mala nárok len na peňažnú náhradu.

6. Sťažovateľka zastáva názor, že sporné nehnuteľnosti boli vysporiadané tak, ako v iných ďalších prípadoch, keď nebol známy vlastníč, a to prostredníctvom SPF kúpnu zmluvou, za čo sťažovateľka zaplatila Slovenskej republike prostredníctvom SPF príslušnú finančnú čiastku, a preto sa nestotožňuje s názorom okresného súdu potvrdeným rozsudkom krajského súdu, že zmluva o prevode vlastníckeho práva je absolútne neplatná v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka.

7. Sťažovateľka je toho názoru, že rozhodnutiami krajského súdu a okresného súdu bolo porušené jej základné právo na súdnu ochranu zaručené ústavou v čl. 46 ods. 1 a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to z dôvodu arbitrárnosti rozsudku okresného súdu a rozsudku krajského súdu spočívajúceho predovšetkým v samom odôvodnení. Tento nedostatok v konečnom dôsledku spôsobuje neospravedlňnosť a neudržateľnosť rozhodnutia krajského súdu ako predpoklad porušenia ústavnosti.

8. Protiústavná interpretácia a postup oboch všeobecných súdov, ktorých záver je, že vlastnícke právo svedčí žalobkyňi, a teda dochádza k pozbaveniu vlastníckeho práva sťažovateľky, spôsobuje primárne porušenie práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Sekundárnymi dôsledkami je porušenie práva sťažovateľky na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

9. Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd v predmetnej veci rozhodol nálezom v tomto znení:

„1. Krajský súd v Košiciach svojim rozhodnutím v konaní vedenom pod sp. zn. 11Co/472/2016 zo dňa 29.11.2017 ktorým potvrdil rozhodnutie Okresného súdu Košice -

okolie sp. zn.: 7C/96/2011 porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, právo na vlastníctvo podľa čl.20 Ústavy a právo na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Ústavný súd z r u š u j e rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11 Co/472/2016 zo dňa 29.11.2017 v celom rozsahu a vec v r a c i a Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Košiciach je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia na účet jeho právneho zástupcu do jedného mesiaca od doručenia tohto nálezu.“

II.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

11. Návrh sťažovateľky bol pôvodne pridelený sudcovi spravodajcovi Mojmirovi Mamojkovi, ktorý bol v zmysle Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. marca 2018 do 28. februára 2019 schváleného 14. februára 2018 členom III. senátu ústavného súdu. V zmysle Dodatku č. 1 k Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. februára 2019, ktorý nadobudol účinnosť 17. februára 2019, sa sudca Mojmir Mamojka stal členom I. senátu ústavného súdu, a preto v tejto veci koná a rozhoduje I. senát.

12. Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251.

13. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

14. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

15. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

16. Podľa § 246 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak nie je ďalej ustanovené inak, použije sa tento zákon aj na konania začaté do 28. februára 2019. Súčasne podľa § 246 ods. 2 zákona o ústavnom súde právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované. Podľa § 246 ods. 3 zákona o ústavnom súde na lehoty, ktoré dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona neuplynuli, sa použijú ustanovenia tohto zákona; ak však zákon doteraz ustanovoval lehotu dlhšiu, uplynie lehota až v tomto neskoršom čase. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola ústavnému súdu doručená pred 1. marcom 2019 a napadnutý rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť už 30. januára 2018, ústavný súd v zmysle citovaných ustanovení zákona o ústavnom súde posudzoval včasnosť podania ústavnej sťažnosti podľa predchádzajúcej právnej úpravy, teda podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení

neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 38/1993 Z. z.“). Ústavný súd súčasne dodáva, že súčasná právna úprava konania pred ústavným súdom obsahuje v § 124 obdobné ustanovenie, pokiaľ ide o lehotu na podanie sťažnosti.

17. Jednou z obligatórnych podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v zákonnej lehote. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (mutatis mutandis I. ÚS 235/03, I. ÚS 156/04, II. ÚS 267/04, IV. ÚS 35/04, I. ÚS 109/06, IV. ÚS 186/08, IV. ÚS 233/08, IV. ÚS 235/08, I. ÚS 109/2016).

18. Sťažovateľka v konaní pred ústavným súdom namieta porušenie svojich základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru a dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorý nadobudol právoplatnosť 30. januára 2018. Je nepochybné, že sťažnosť sťažovateľky doručená ústavnému súdu 8. februára 2019 bola podaná zjavne po uplynutí zákonnej dvojmesačnej lehoty, ktorá uplynula počas účinnosti zákona č. 38/1993 Z. z. Sťažovateľka podala svoju sťažnosť teda oneskorene, pričom zmeškanie lehoty nie je možné v zmysle citovanej judikatúry, ktorá je plne aplikovateľná i po zmene právnej úpravy konania pred ústavným súdom odpustiť.

19. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľky odmietol ako oneskorene podanú podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde.

20. Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. apríla 2019